

MINISTRY OF EDUCATION AND CULTURE
FINLAND

Toisen asteen koulutuksen toiminnan ohjaus

Koulutuksen järjestäjien ohjaus

OKM:n ja koulutuksen järjestäjien välinen vuorovaikutus

- Säädös/normiohjaus: lait, asetukset, opetussuunnitelmien ja tutkintojen perusteet
- Informaatio-ohjaus: politiikkatavoitteet, toimintaa ohjaavat kirjeet tietopohja toiminnasta, indikaattorit
- Rahoitusohjaus: budjettirahoituksen määrä, rahoitusmallit- ja perusteet, strategiarahoitus, kehittämisrahoitukset
- Järjestämislupaohjaus: koulutuksen järjestäjien tutkinnot ja koulutukset, tehtävät, toiminta-alueet jne.

Paikallinen toimivalta ja valtakunnallinen ohjaus

- Koulutuksen järjestäjällä
 - Oltava mahdollisuudet vastata nopeasti työelämän ja väestömuutoksiin
 - Kyky ja edellytykset monipuolisten oppimisen mahdollisuuksien järjestämiseen.
- Järjestämislupasäätely nykyisellään ammatillisessa koulutuksessa tiukka ja muutosprosessi vie aikaa
 - Vaikeuttaa ja hidastaa tarpeisiin vastaamista
 - Hallinnollista työtä vaativaa, byrokraattista
- Järjestämislupasäätely lukiokoulutuksessa yksinkertainen ja kuntakohtainen
 - Ohjaus painopiste muissa ohjausvälineissä
- Miten varmistetaan saavutettavuus, laatu ja kansallisten tavoitteiden toteutuminen?

Tulevaisuuden toiminnanohjauksesta

- Koko toista astetta koskevat alueelliset keskustelut määräajoin
 - Yhteistyön vahvistaminen järjestäjien ja ministeriön välillä sekä järjestäjien kesken erityisesti alueellisesti
 - Alueen tavoitteet, haasteet, väestö, työelämän tarve, osaamispalvelujen tarjonta...
 - Yhdessä laadittavat ja tarpeen mukaan myös kehitettävät seurantaindikaattorit ja tuloksellisuuden arviointi
 - Asiat tapahtuvat paikallisesti ja niihin on reagoitava paikallisesti...
 - ... valtakunnalliset ilmiöt, tavoitteet ja tarpeet huomioon ottaen

Skenaariot ammatillisen koulutuksen järjestämislupasääntelyssä

1. Lupa on laaja oikeus

- Sädellään luvissa vain täysin välttämätön, luvat olisivat pääasiassa vain oikeus ammatillisen koulutuksen järjestämiseen ja siihen liittyvään valtionosuuteen. Järjestäjät voisivat toteuttaa kaikkea ammatillisen koulutuksen lainsäädännön mukaista toimintaa.

2. Kevennetty sääntely

- Kevennetään järjestäjien mahdollisuuksia muuttaa toimintaansa (esim. tutkinnot, kieli). Sääntelyä kevennetään siltä osin kuin se on mahdollista.

3. Luvat vastaamaan toimintaa

- Puretaan luvista ”haamutoiminnot” eli kaikki se, mitä järjestäjät eivät käytännössä ole tehneet viimeiseen kolmeen vuoteen.

4. Velvollisuuksien vahvistaminen

- Varmistetaan osaavan työvoiman saatavuuden kannalta välttämättömien tutkintojen tarjonta ja vähennetään liikatarjontaa. Varmistetaan myös muita toimintoja määräämällä niistä velvoittavina.

Lukiokoulutuksen järjestämislupasääntelyn muutostarpeet?

1. Lukion järjestämisluvissa määrätään kunnat, joissa koulutusta järjestetään – ammatillisessa vastaavasti toiminta-alueet. → **Lukiokoulutuksen järjestämisluvat myös toiminta-alueittain?**
 - Mitä lisäarvoa mahdollisella muutoksella saavutettaisiin?
 - Miten nykyinen tarkka kuntakohtainen vastaa tuleviin väestömuutoshaasteisiin?

Lukiokoulutuksen järjestämislupasääntelyn muutostarpeet?

2. Lukion lainsäädäntöä uudistamalla voitaisiin lisätä valinnaisuutta lukion tuntijakoon, jolloin suuri osa nykyisistä erityisistä koulutustehtävistä voitaisiin järjestää ilman erityisen tehtävän lupaa.
 - Järjestämisluvissa voidaan tällä hetkellä määrätä erityisestä koulutustehtävästä sekä mahdollisesti siihen sisältyvästä valtakunnallisesta kehittämistehtävästä
 - Onko tarvetta uudistaa lainsäädäntöä, siten että koulutuksen järjestäjät voisivat jatkossa nykyistä enemmän päättää opetuspainotuksistaan ilman erityistä koulutustehtävää? Mitä seurauksia tällä olisi?
 - Uudistus koskisi opiskelijoita, jotka opiskelisivat tietyn määrän opintoja koulutuksen järjestäjän päättämän opetuspainotuksen mukaisesti esim. musiikkia, urheilua, yrittäjyyttä, ilmaisutaitoa jne.
 - Uudistuksen jälkeen erityinen koulutustehtävä kohdentuisi vain kansainvälisiin tutkintoihin, kuten IB ja DIA sekä mahdollisesti valtakunnalliseen opetuksen kehittämistehtävään.

MINISTRY OF EDUCATION AND CULTURE
FINLAND

Miten turvataan laadukas toisen asteen koulutus jokaiselle?

Lähtökohdat valmistelulle

- Lukiokoulutus ja ammatillinen koulutus ovat rinnakkaiset ja tasa-arvoiset koulutusmuodot.
- Toisen asteen koulutus luo pohjan kaikille nuorille jatko-opintoihin ja työelämäään ja on merkittävä osaamisen kehittämisen väylä työikäiselle väestölle.
- Tavoitteenamme on turvata laadukas ja saavutettava toisen asteen koulutus jokaiselle huolimatta toimintaympäristön merkittävistä muutoksista.
- Taustalla oppivelvollisuuden laajentaminen ja jatkuvan oppimisen uudistus.

Toimintakyvyn säilyttäminen

- Miten koulutusta järjestetään
 - Toiminnan uudistaminen saavutettavuuden varmistamiseksi
 - Digitaaliset ratkaisut
- Koulutuksen organisoinnin muodot voivat vaihdella
 - Alueelliset ratkaisut
- Ylläpitäjäneutraaliteetti säilyy
- Kansalliset suuntaviivat ja toimeenpanon tuki
- 2030-luvun tarpeisiin vastaava järjestäjäverkko

Tärkeimmät saavutettavuuden turvaajat

(4.2. webinaarissa nousseet asiat)

- Digitalisaation (AI, IoT, robotiikka, data ym.) koetaan mullistavan työelämää ja koulutusjärjestelmää enemmän kuin väestönkehityksen
- Tiivis yhteistyö (II-asteen, perusopetuksen, työelämän, kunnan ja korkeakoulujen kanssa)
 - Miten voidaan lisätä yhteistyötä?